

Česká republika

Česká školní inspekce

**Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště
Brno**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Herčíkova 21, 612 00 Brno

612 00 Brno, Herčíkova 21

Identifikátor školy: 600 106 691

Termín konání inspekce: 5. až 6. květen 2003

Čj.:	124 068 /2003-11026
Signatura:	ol2aw125

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Zřizovatelem trojtřídní mateřské školy je Statutární město Brno, městská část Brno-Královo Pole. Od 1. ledna 1996 je škola jeho příspěvkovou organizací. Kapacita budovy školy je 75 dětí, ke dni provedení inspekce bylo zapsáno 68 dětí do věkově smíšených tříd. MŠ od roku 1999 pracuje podle projektu Zdravých mateřských škol garantovaným Státním zdravotním ústavem v Praze. Součástí MŠ je školní jídelna, která nebyla předmětem inspekční činnosti. Provoz školy je od 6:30 do 16:30 hodin.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce celé mateřské školy
- materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce celé mateřské školy
- hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v celé mateřské škole

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ –VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Výchovně vzdělávací práci v MŠ zajišťuje šest pedagogických pracovníků, včetně ředitelky. Pět z nich je kvalifikovaných a pracují trvale na celý úvazek. Jedna nespĺňuje podmínky pedagogické a odborné způsobilosti. V současné době si potřebnou kvalifikaci doplňuje studiem na vyšší odborné škole pedagogické. Je zdravotní sestra a na úvazek 0,4 vypomáhá dle potřeby. Současně zastává funkci vedoucí školní jídelny na půl úvazku. Perspektivně se s ní počítá jako se stálou členkou pedagogického sboru. Ten je již dlouhodobě stabilizovaný a učitelky mají převážně mnohaletou praxi. Zájem většiny z nich o další vzdělávání a vzájemné předávání zkušeností pozitivně ovlivňují kvalitu výchovně vzdělávací práce. Promyšlené je rozvržení doby práce při překrývání učitelek. Jejich souběžné působení vhodně slouží především k zajištění bezpečnosti dětí a k realizaci nadstandardních aktivit (keramika, plánování, logopedie).

Systém vedení zaměstnanců staví na velmi dobré znalosti všech pracovníků školy a na týmové spolupráci. Vychází z přirozené autority, kterou ředitelka u svých podřízených má. Vztahy mezi zaměstnanci jsou přátelské, mimořádně vstřícné a slušné, což významně ovlivňuje celkově příjemnou pracovní atmosféru školy. Ta se pak přenáší do veškerého jak vnitřního, tak vnějšího působení MŠ. Pedagogická rada jako poradní orgán je funkční a výrazným způsobem se podílí na řízení MŠ. Zejména při plánování výchovně-vzdělávacích cílů školy a při jejich naplňování je zřejmá aktivní účast všech učitelek. Ty přistupují k zadávaným úkolům velmi zodpovědně. Patřičnou péči věnují průběžnému vyhodnocování své činnosti a také nově vznikajícím materiálům, na jejichž tvorbě se podílejí. Zpětná vazba, která z tohoto sebehodnocení vyplývá má pozitivní dopad na kvalitu školních dokumentů, především v plánování činnosti školy. Nekvalifikovaná učitelka je seznamována se stylem a způsoby výchovně-vzdělávací práce MŠ, je do ní příležitostně vtahována, ale systematická péče jí věnována není. Kontrolní činnost provádí ředitelka pravidelně a často. Staví však více na všeobecně pozitivních zjištěních s tendencí udržet setrvalý stav, než na konkrétním hodnocení, které by posilovalo metodické vedení podřízeným. Někdy preferuje spíše posilování kladných pocitů dospělých, než věcnost pedagogického řešení zjištěných skutečností. Velký

důraz klade na sebevzdělávání učitelek a konzultace nad poznatky, které spolu s dalšími dvěma kolegyněmi získává na vzdělávacích akcích, jichž se v hojné míře zúčastňuje. Studium literatury i další vzdělávání je plánovité a sleduje především hlavní záměry školy a naplňování jejího výchovně-vzdělávacího programu.

Jasně stanovená, promyšlená organizace provozu školy umožňuje její klidný chod. Veškeré informace pro pracovníky školy i pro rodiče jsou v potřebném množství obsaženy v účelných a funkčních řádech. Jsou v nich zpracovány povinnosti dětí, rodičů i pracovníků školy a jejich práva. Zakotveny jsou v nich úměrně rozdělené kompetence a zodpovědnost jednotlivých pracovníků. Základem při předávání informací je osobní kontakt, kdy se učitelky a rodiče vzájemně informují o stávajícím stavu dítěte. K dobrým vztahům s rodiči přispívají různé aktivity, které s nimi škola společně pořádá. Velmi dobrá spolupráce je se Speciálním pedagogickým centrem pro děti s vadami řeči.

Celkově byly personální podmínky hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

MŠ je umístěna v typizované jednoposchodové pavilónové budově, obklopená pěknou zahradou s parkovou úpravou. Její prostorové podmínky jsou velmi dobré. Vnitřní uspořádání tříd i přes zastaralý nábytek vytváří velmi dobré provozní, bezpečnostní i hygienické podmínky pro plnění vzdělávacího programu školy. Vybavení je účelné, díky tvořivosti a nápaditosti učitelek tvoří příjemné a podnětné prostředí. K dotváření celkového dojmu značnou měrou přispívají výtvarné práce dětí. Hračky, pomůcky, didaktická technika i různorodý materiál jsou postupně doplňovány. Uloženy jsou přehledně ve volně přístupných policích v dosahu dětí, které si je přirozeně vybírají ke svým činnostem. Dětské židličky a stoly ve třídách svou velikostí dostatečně nezohledňují rozdílnou tělesnou výšku dětí. Výrazným pozitivem je vybavení školy tělovýchovným nářadím a náčiním, které je dětem trvale k dispozici. Učitelská i dětská knihovna je dobře vybavená a průběžně aktualizovaná. Školní zahrada je vybavena dřevěnými průlezkami a zahradními doplňky i pískovišti. Vhodně slouží ke sportovním i rekreačním aktivitám dětí. Úpravy prostor, nákup hraček a pomůcek jsou prováděny promyšleně, v souladu s potřebami školy a jejími finančními možnostmi.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací práce byly velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Škola byla v roce 1999 zařazena do sítě MŠ, které pracovaly podle projektu Zdravých mateřských škol garantovaným Státním zdravotním ústavem v Praze. Svoji práci obhájila i po třech letech v roce 2002, kdy prošla sebehodnocením a zpracovala školní vzdělávací program „Školní kurikulum“ na základě „Kurikula podpory zdraví v mateřských školách“ (M. Havlíková, E. Vencálková, Portál 2000). Uvedený vzdělávací program dále rozvíjí, jeho cíle a principy respektuje. Soustřeďuje se na tvorbu tematických celků v rámci *třídních kurikul*, kterým věnuje velkou péči a postupně je ověřuje v praxi.

Realizace zvoleného výchovně-vzdělávacího programu školy je plně v souladu s obecnými cíli uplatňovanými v předškolní výchově.

Povinná dokumentace školy i dokumentace o průběhu výchovně-vzdělávací činnosti je vedena úplně a přehledně.

Škola věnuje velkou pozornost vyhodnocování výsledků výchovně-vzdělávací činnosti. Kontrolu provádí pravidelně podle stanoveného plánu evaluace, což vhodně ovlivňuje průběžné přizpůsobování práce MŠ potřebám dětí.

Systém kontroly naplňování výchovně-vzdělávacích cílů školy je účinný a velmi efektivní.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Spontánní činnosti

Vhodně uspořádané a připravené prostředí, velmi dobrá dostupnost hraček i pomůcek s využitím velkého množství tělovýchovného nářadí, byly motivující a napomáhaly realizovat hry a aktivity. Podporující přístup učitelek, možnost svobodné volby je podněcovaly ke spontánním činnostem, v nichž se mohly realizovat a uplatnit. Jejich činnosti byly převážně smysluplné, spolupracovaly při nich, rozvíjely svoji představivost a fantazii. Učitelky dětskou spontaneitu nikterak neomezovaly. Ne vždy ji však vhodně usměřovaly a dbaly důsledně na dodržování pravidel, která děti sice znaly, ale v některých třídách je zcela přirozeně neuplatňovaly. Projevilo se to především při vznikajících konfliktech, které mnohdy řešily agresí a ne v duchu nastavených pravidel. Přesto bylo zřejmé, že se v MŠ cítily dobře a spokojeně, k čemuž přispívala vzájemná komunikace dětí i učitelek. Jasné pokyny posilovaly jejich identitu a schopnost navazovat sociální vztahy. Učitelky měly s dětmi úzký verbální kontakt, k dětem byly vlídné a trpělivé. Děti se na ně obracely s jistotou a důvěrou i s neznámou osobou komunikovaly bez zábran a strachu. Hodnocení jejich projevů bylo citlivé, převážně pozitivní a podporovalo dětskou sebedůvěru.

Plánování a příprava spontánních činností vycházely většinou z aktuálních dětských prožitků, což se odrazilo v emočním zaujetí dětí pro hru. Ta pak byla bohatá a nápaditá. Učitelky poskytovaly dětem dostatek příležitostí k manipulování i experimentování a tak přirozeně podporovaly jejich aktivitu. I když v průběhu činností sledovaly osobnostní a sociální rozvoj jednotlivců, ne vždy pružně a vhodně zareagovaly na jejich některé negativní projevy. Spontánní činnosti organizovaly tak, že umožnily dětem uspokojit jejich potřebu hry a většinou i jejího postupného a nenásilného ukončení.

Úroveň spontánních činností byla velmi dobrá.

Řízené činnosti

Motivace k řízeným činnostem vycházela z přímé zkušenosti a zážitků části dětí, ale ne vždy citlivě reagovala na jejich momentální potřeby. Ty svoje zážitky většinou vhodně ztvárnily v průběhu her. Opětně vzbudit jejich zájem se dařilo učitelkám jen málo. Otázky, které dětem kladly, nebyly příliš rozvíjející, takže ani k větší aktivitě a rozvoji myšlení a řeči neprovokovaly. Často šlo jen o odpověď na otázku, bez aktivního přístupu dítěte. I když se učitelky snažily vytvářet co nejvíce příležitostí k verbálnímu vyjadřování dětí, jejich projev převažoval nad projevem dětí. Celkově však vyjadřoval laskavý a vstřícný přístup k dětem. Hodnocení bylo průběžné, převážně pozitivní s oceňováním snahy dětí a celkově vhodně ovlivňovalo atmosféru ve třídě. V některých případech vhodně vedlo i k vytváření základů pro sebehodnocení dětí.

Nabídka řízených činností vycházela z pečlivě naplánovaného tématického celku, obsaženého ve *školním vzdělávacím programu*, který sledoval propojenost a návaznost očekávaných

dětských kompetencí a dílčích cílů, jenž vedou k jejich dosažení. Pokud byly řízené činnosti zařazeny diferencovaně v průběhu spontánních her, děti svoje zážitky zpracovávaly přirozeně a aktivně. Jakmile však měly frontální podobu, bylo jejich spojení s realitou pouze ilustrující a vnější. Emočně, i když ne příliš výrazně, zasahovaly jen některé děti. Ty pak reagovaly převážně pasivně nebo se jen podřizovaly pokynům učitelky.

Psychohygienické zásady výchovně-vzdělávací práce byly v celku dodrženy. Děti měly pocit bezpečí, byly uspokojovány jejich potřeby - pobyt venku, pitný režim, dostatek pohybu, délka spánku a odpočinku. Nedostatky souvisely většinou s nedomyšlením některých organizačních momentů - délka svačiny, prostoje při obědě, způsob ukládání sklenic určených k pití.

Řízené činnosti měly průměrnou úroveň.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Učitelky promyšleným způsobem rozvíjely především spontánní pohyb dětí, pro který vytvářely vhodné materiální podmínky. Tato dětská potřeba byla uspokojována v dostatečné míře. Méně pozornosti však věnovaly individuálnímu cílevědomému řízenému pohybu těch dětí, které mají sklon k vadnému držení těla.

Sebeobslužné dovednosti měly děti většinou přiměřeně rozvinuty, jen v některých třídách nebyly důsledně sledovány hygienické návyky i sebeobsluha při jídle a zacházení dětí s příbory, což celkovou úroveň těchto dětských dovedností poněkud snížilo.

Zdvořilostní návyky, povědomí o mezilidských a morálních hodnotách mají děti navozeny, ale ne ve všech třídách upevněny, což bylo dáno důsledností jednotlivých učitelek. Jen u menšiny dětí se projevilo společensky vhodné, někdy i velmi vyspělé řešení konfliktů a přirozené používání zdvořilostních návyků. Relativně často však byly dětské spory řešeny nevhodně s použitím agresivity, i když ta nepřesahovala neúnosnou míru.

Úroveň autonomního chování dětí, jejich jazykového a řečového projevu i schopnost přijímat různé sociální role a pomáhat si byla velmi dobrá.

Poznatky dětí byly přiměřené, z oblasti vztahů k životnímu prostředí i patřičně a vhodně rozvíjené. Neprojevilo se však, že by učitelky věnovaly promyšlenou pozornost a péči rozvoji myšlenkových operací dětí.

Velmi dobrou, v jedné ze tříd až mimořádnou, úroveň projevily děti při uplatňování představivosti a fantazie především ve hrách. Velmi pěkně využívaly svoji tvořivost při pracovních-výtvarných a hudebních činnostech.

Úroveň dětských výrobků, prací a výtvorů byla velmi dobrá.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti byly celkově velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- *Název mateřské školy ve Zřizovací listině a Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je v souladu.*

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina* č. j. 172/95 ze dne 12. 12. 1995 s účinností dnem 1. 1. 1996
2. *Dodatek č. 1 ke zřizovací listině Mateřská škola Herčíkova 21 v Brně* ze dne 20. 6. 2000 s účinností od 1. 7. 2000
3. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. BMMS41/96-S-01 ze dne 2. 4. 1996 s účinností od 25. 3. 1996
4. Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. BM0001/160 ze dne 24. 1. 2000 s účinností od 1. 2. 2000
5. Protokol o provedení změny č. j. Sine/2000 ze dne 27. 6. 2000
6. Personální dokumentace, doklady o nejvyšším ukončeném vzdělání pedagogů
7. Evidence dětí ve školním roce 2002/2003 - Evidenční listy pro děti v MŠ
8. Rozhodnutí o přijetí do mateřské školy
9. Seznamy dětí
10. Zmocnění k odvádění dětí z MŠ
11. Rozhodnutí o odkladu školní docházky
12. Přehledy docházky
13. Přehledy výchovné práce
14. Povolení výjimky z počtu dětí na třídu vystavené ředitelkou MŠ podle § 4 odst. 8 vyhlášky č.35/1992 Sb., o mateřských školách ze dne 5. 5. 1999
15. *Výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-01* podle stavu k 30. 9. 2002
16. *ŠKOLNÍ KURIKULUM Mateřské školy Herčíkova 21, 612 00 Brno*
17. *Roční plán Mateřská škola Herčíkova 21, Brno školní rok 2002/2003*
18. Třídní vzdělávací program - zpracovaná podtémata a tematické části
19. Záznamy o dětech
20. Kritéria pro hodnocení pedagogických i nepedagogických pracovníků
21. Výroční zpráva o činnosti školy
22. Zápisy z pedagogických rad
23. Zápisy z kontrolní činnosti ředitelky
24. *Hodnocení evaluace pedagogů a ředitelkou školy*
25. *Organizační řád I, Mateřské školy Herčíkova 21, 612 00 Brno* - platnost neuvedena
26. *Vnější řád*
27. *Vnitřní směrnice*
28. *Režim dne dětí Mateřská škola Herčíkova 21, Brno*
29. Jednací protokol
30. Kniha úrazů
31. *Podkladová inspekční dokumentace – mateřské školy*
32. *Dotazník pro ředitele před inspekcí – mateřské školy*
33. *Dotazník pro rodiče – mateřské školy*
34. *Inspekční zpráva č.j. 122 280-11087*

ZÁVĚR

Výrazná pozitivita v personálních podmínkách se odráží především v kvalitě spolupracující atmosféry a zodpovědném přístupu všech zaměstnanců. Velký kus práce učinila škola z hlediska plánování, zejména při vytváření svého školního vzdělávací programu. Výraznější rozvoj kvality pedagogického působení málo podporuje metodicko-odborné vedení ředitelky v rámci její kontrolní činnosti.

Materiálně-technické podmínky školy i přes většinou zastaralé vybavení, kromě sportovního nářadí a zařízení školní zahrady, vytváří podnětné prostředí pro plnění programu školy.

Preference spontánních činností, včetně vytváření vhodných podmínek pro jejich svobodný rozvoj, akceptující přístup učitelek k dětem, komunikativnost, otevřenost a rozvinutá fantazie dětí umocnily kvalitu dětských her i příjemné naladění dětí. Negativně působila pouze nedůslednost části učitelek při upevňování stanovených pravidel a u některých, stále ještě převažujících, tendencí k tradičnímu a nediferencovanému způsobu organizace řízených činností s málo promyšlenými otázkami, podporujícími samostatnost dětí při objevování vztahů a souvislostí.

Od minulé inspekce provedené v říjnu 1998 nastal výrazný posun v oblasti plánování výchovně-vzdělávací činnosti a ve vybavení a úpravě zahrady, kde byly kovové průlezky nahrazeny vhodnějšími dřevěnými. Také v oblasti uspořádání dne, které bylo tradiční, s více řízenými aktivitami se změnil průběh činností ve prospěch spontánních, což přispělo k lepšímu hodnocení výchovně vzdělávací práce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ludmila Kamenská	L. Kamenská v. r.
Člen týmu	PaedDr. Eliška Vencálková	Eliška Vencálková v. r.

Kontrolní pracovníci

V Břeclavi dne 12. května 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. 6. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Eva Mitášová, ředitelka mateřské školy	Eva Mitášová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.

Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: KÚ Jihomoravského kraje, odbor školství	2003-06-17	088/2003
Zřizovatel Statutární město Brno, MČ Brno-Královo Pole	2003-06-17	089/2003

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
12.5.2003	124	Připomínky nebyly podány